

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leyggjadag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Blaðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagny Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

Ráðgevandi nevndin vitjar

oddagrein

Í HESUM døgum vitjar »Ráðgevandi Nevndin« í Føroyum. Hetta er tann nevndin, sum kannar føroysk víðurskifti og letur danska forsætismálaráðnum eina frágreiðing um stöðuna. Nevndin skal vitja almen og privat virki og stovnar. Eisini verða fundir við umboð fyri vinnulívið, peningastovnanar og tað almenna. Síðani fer nevndin aftur til Danmarkar, har hon skal skriva eina frágreiðing um túrin og um aktuella stöðu Føroya.

FRÁGREIÐINGARNAR hjá hesi nevndini hava fingið mikla umrøðu í føroysku og teimum donsku fjølmiðlunum seinastu tíðina. Serstakliga hesar seinastu frágreiðingarnar, har nevndin er komin við rættiliga dapurskygdum úttalilsum um føroyska búskapin. Hann hevur verið sammettur við stöðuna hjá fleiri látínamerikonskum londum.

TAD hevur verið rættiliga ymiskt, hvussu skiftandi føroysk landsstýri hava »brúkt« hesar frágreiðingarnar frá teimum donsku »vismannunum« til at greiða Føroya fólki frá, hvussu stöðan er í land-

inum. Onkur heldur so, at tað er skeivt at lata danir gera kanningar av búskaparligu stöðu okkar. Hetta kunnu vit gera sjálvir. Tað kunnu tað so vera fleiri meiningar um. Sjálvandi eiga vit at gera slíkt sjálvi, men vit eiga so ikki at kveistra til viks kanningararbeiði av hesum slagnum, bert tí tað eru danir, sum hava staðið fyri tí.

TAD, sum helst er skeivt, er, at skiftandi landsstýrið »misbrúka« hesar frágreiðingar til politiskt valagn uppundir val. Fleiri dømi eru um hetta. Vit eiga heldur sakliga at viðgera hesar frágreiðingar og royndir at finna fram til, hvat vit kunnu læra av teimum.

jamú

Hvør man vera mest líkur Julius Streicher

Ein av teimum samfelagsbólum sum »Dagblaðið« hevur »gott« eyga á er útvarpssmannin. Eitt dømi er fylgjandi stubbi undir Per í Leysari Luft:

»Sh'ite muslimar royna nú við kanónum og morterum at runda og hampa tað hópdrápsarbeiðið í Shabra og Shatila, sum ísraelsmenn byrjaðu fyrri 2 árum síðan...« (Leysliga eftir Julius Djurhuus og Tróndi Streicher í ÚF).

Ætlanin við hesum er at seta líkheitstekt millum Trónd Djurhuus og Julius Streicher. Men kanska ikki øll vita hvør hesin maður var. Tað eru nærum 40 ár síðan hann varð hongdur sum krigsbrotsmáður.

Julius Streicher var ein av teimum óhugnaligastu nasileiðarunum. Hann var blaðstjóri á blaðnum »Der Stürmer«, hvørs endamálað var at elva til hatir móti

jødum. Hansara meting av, at »jodin var djevulin í mannaskapi« varð »prógvað« av myndum, har jødar drukku blóð av kristnum børnum! Søgumenn geva eisini hesum persóni tað allarringasta skoðsmál. Grimberg kallar hann »den dyrisk plumpe antisemitiske agitator J. S. udgiver af det skændige smodsorgan »Der Stürmer«, en brutal sadist og råvoldsmand.

Louis L. Snyder kallar í »Verdenskrigen« mannin fyrri ein »sjofel underlodig redaktør af det pornografiske naziblad »Der Stürmer...«

Í svenska bókaverkinum »Världskriget i Bild« verður sagt um Streicher, at hann var eitt av teimum vánaligastu úrslitunum av nasismuni, og at hann umboðaði tað allar ringasta í hesi rørslu.

Tað er nú ringt at siggja, at Tróndur Djur-

huus skal minna nakað sum helst um hetta ómenni, sum annars neyvan finnur sín líka.

Tað er avgjørt ikki prógvað at Tróndur er yvirgangsmáður ella sadistur ella at hann skal hava elvt til hatir móti nøkrum. Heldur er tað mótsatt. Hansara sendingar hava verið áhuga- verdar og positivar.

Hin vegin minna eginleikarnir hjá Streicher ikki sort um Dagblaðið sjálvt. Bert tað uttan grundgeving at sammata ein persón við eitt av teim ringastu bómennunum í søguni, bert tí viðkomandi opinbart ikki er fólkaloksmáður man siga alt um tað.

Men tað er eisini eitt gamalt vápn at tilleggia øðrum teir vánaligu eginleikar ein sjálvur hevur!

Ó. J. Streichmann

Eitran og umhvørvisdálking

Óiva hava flestøll rípað Dagblaðið frá 24. mai langt burtur nú. Soleiðs eisini eg, tá ein bað meg lesa eina sera ljóta grein, har O. B. stóð undir. Greinar við hesi undirskrift lesi eg ikki longur.

Nú, mær varð hordið eitt annað eintak av nevnda blaði, gjordist eg ikki sort bilsin. Eg hevði trúð, at Óli Breckmann hevði rokkið niður á botn fyrri langt síðan. — Men nei!

Í fleiri ár — heilt síðan Óli Breckmann slapp upp í politikk — hevur hann fingist við at leypa á sini meðmenniskju. Fyrlita- leys álop, ið hvørki eirði gomlum, veikum, sjúkum og annars øðrum, ið kanska bert vóru í ætt við persónin, ið Óli sókti at!

Eg skrivaði eitt — haldi eg sjálvur — tignarligt eftirmæli um pápa Óla, tá hann fór yvir um deyðans gátt. Vit høvdu havt so manga góða lotuna saman heilt aftur frá 1949, tá eg kom upp í hornmusikk. Nóg gott og hugvekjandi varð ført fram um henda so hugnaliga mann.

Tað er tungt nú — 11 ár aftaná — at siga uml. somu orðini um sonin, Óla — men við negativum forteknum. — Hevði pápi tin vitað aftur í verðina!

Av øllum svinarínum,

tú hevur latið úr hondum hesi seinni árin, haldi eg teg »bera prisin« fyrri at heingja navngivnan mann út í blaðnum, tí hann fór til avvenjing vegna alkoholmisnýtslu!

Tá eg hugsi aftur í tíðina, fegnist eg nú um svarið, eg gav tær á sinni, tá tú friggjaði eftir mini — og okkaru — atkvøðu til lógtingsvalið.

»Nei, Óli. Mina atkvøðu fært tú ikki. Í hvussu so er ikki fyrr enn Knút Wang hevur tryggað sess. Uttan henda roynda skilamann aftrat tær gert tú ongur skreytir.« — Og so varð. Tú gjordi ongur skreytir annað enn at sáa split, illvilja og ónøgd!

Tvey tey seinastu álopini móti meðmenniskjum tinum vendir tú móti Bergi Dam, manni skyldkonu mini Duritu, og William Heinesen, skyldmanni og gubba minum. Ikki bert livandi leypur tú á. Jú, sanniliga leypur tú eisini á foreldur Williams — ommubeiggja og abba-systir min, — ið nú hava verið deyð í 40 ár! — Hvat billar tú tær inn?

Bert í hesi einu grein tini gert tú teg inn á heili fyra av skyldfólkum minum. — Hesum vilja hvørki eg ella hini í familj-

unum, skal standa ósvarað:

William, veit eg, lesir ikki Dagblaðið longur — og als ikki rusk frá tær. Hesum roknar tú við, tí torir tú!

Hesin 85 ára gamli maðurin hevur sitta fulla og góða skil — og minni. — Hann hevði, fyrri tað, kunnað skrivað so mangt, ið hevði skelkað — enn tá teg, hvør veit?

Hevði tú bara havt nakað av hansara viti — og tign!

»Fyri at breyðføða einum føroyskum fólki krevjast djarvir vinnulivsmenn á sjógvi og landi, fiskimenn og hart arbeiðandi fólk, heldur enn øvundsjúkar sosialistar, sum í øvund bara hugsa um at byta á skinninum alt tað sum onnur hava lagt lunnar undir og skapt í andlitisins sveitta...!«

— Ja, hesi orðini standa veruliga í tini skemdagrein!

Tað sigst um teg, at tú hevur »klebriheila«. Tú ert málsligur studentur við søgu sum einari av høvudsgreinum.

Hevur tú so einki lisið um teir djørvu vinnulivsmenninar á sjógvi og landi, og annars tær hart arbeiðandi fólkinu — ið eisini umfata Restorff og